

D 34/00-01

Ärendet har initierats av Revisorsnämnden (RN) sedan uppgifter framkommit som föranlett misstanke om att det förelegat ett s.k. förbjudet ägande i det revisionsföretag (bolaget) i vilket auktoriserade revisorn A-son bedriver sin verksamhet. A-son har under den i ärendet aktuella tidsperioden varit ensam styrelseledamot i bolaget.

Av handlingarna framgår bl.a. följande.

A-son har bedrivit revisionsverksamhet i bolaget sedan hösten år 1998. I februari 1999 har hon till RN gett in en kopia av bolagets aktiebok (se dnr 1999-247). Enligt denna kopia ägs samtliga aktier i bolaget av A-son alltsedan den 21 oktober 1998. En i bolaget anställd revisorsassistent till A-son har därefter, i september 2000, inkommit med en ansökan om auktorisation som revisor (dnr 2000-974). I ansökan uppger sig sökanden vara delägare i bolaget. Uppgiften bekräftas av vad A-son anfört i ett arbetsgivarintyg och ett tjänstgöringsintyg vilka bifogats ansökan. I arbetsgivarintyget, daterat i augusti 2000, uppger A-son exempelvis att sökanden "såsom delägare och anställd" varit verksam i bolaget "under tiden 1998-11-01 och till dags dato". Sökanden har vidare på begäran av RN kompletterat ansökan med en kopia av bolagets aktiebok. Enligt denna kopia av aktieboken skulle sökanden per den 21 oktober 1998 (dvs. samma datum som angetts i den av A-son tidigare ingivna versionen) äga 25 procent av aktierna i bolaget.

RN har även kontaktat Patent- och Registreringsverket och därifrån inhämtat bolagets protokoll från två extra bolagsstämmor som hållits i mars 1999 och i mars 2000. I båda dessa handlingar, undertecknade av A-son, anges att 75 procent av aktierna i bolaget ägs av A-son och att resterande 25 procent ägs av den aktuella medarbetaren.

A-son har anfört bl.a. följande.

Hon förvärvade bolaget (ett lagerbolag) hösten 1998. Hennes ursprungliga tanke var att revisorsassistenten skulle äga 25 procent av aktierna och att bolaget skulle ansöka om registrering som revisionsbolag. Handlingar för detta syfte, inklusive aktiebok, upprättades. Kort tid därefter tecknade A-son ett "optionsavtal" med sin medarbetare enligt vilket denne istället gavs rätt att efter erhållen auktorisation som revisor bli delägare i bolaget. A-son bedömde att denna lösning medförde en "morot" för assistenten att komplettera sin utbildning enligt gällande krav. Mot bakgrund härav upprättades en ny aktiebok där A-son, per samma datum som angetts i den första aktieboken, uppgavs vara ägare till samtliga aktier i bolaget.

I praktiken har dock medarbetaren snarare fungerat som delägare i bolaget än som anställd. A-son har vidare bedömt att medarbetaren på grund av optionsavtalet skatterettsligt skall betraktas som delägare i bolaget. Det är därför som hon valt att använda uttrycket delägare i de aktuella intygen trots att någon formell överlåtelse av aktierna ännu inte ägt rum. Vid kompletteringen av ansökan om auktorisation har medarbetaren olyckligtvis bifogat den först upprättade, icke gällande, aktieboken som kvarlegat bland bolagshandlingarna.

A-son har inte uppmärksammat att bolagsstämmoprotokollen fått en felaktig utformning. Protokollen upprättades av Bolagsservice AB, som även förmedlade lagerbolaget. Röstlängden har av förbiseende kvarstått som den såg ut ursprungligen när det var tänkt att medarbetaren redan från början skulle gå in som delägare i bolaget.

RN, som tagit del av det av A-son åberopade optionsavtalet, gör följande bedömning.

Enligt 3 kap. 7 § aktiebolagslagen (1975:1385) – ABL – åligger det styrelsen i ett aktiebolag att föra förteckning (aktiebok) över bolagets samtliga aktier och aktieägare. Lagstiftaren har

bedömt att det är av stort allmänt intresse att aktieboken förs på ett korrekt sätt vilket bl.a. återspeglas av att vissa överträdelse av bestämmelserna därom är straffbara enligt 19 kap. ABL.

Revisorslagstiftningen innehåller särskilda regler för ägandet av revisionsföretag. En självklar förutsättning för att RN skall ha möjlighet att övervaka att dessa bestämmelser efterlevs är, beträffande aktiebolag, att aktieboken på ett riktigt sätt återger ägarförhållandet i företaget.

I förevarande ärende konstaterar RN att det i vart fall utåt framstår som om det förelegat oklarhet beträffande ägandet av bolaget. Här avses ägandet i formell mening. Frågan om vilka skatteregler som gällt för A-sons medarbetare är därmed inte relevant. Det är utrett att A-son låtit upprätta och bland bolagshandlingarna förvara en version av aktieboken där medarbetaren felaktigt anges vara aktieägare i bolaget, samt att hon förbisett att det företag som upprättat bolagets stämmoprotokoll inte hade tillgång till ett riktigt underlag och att protokollen därigenom kommit att ge en felaktig bild av ägandet. Hon har vidare, felaktigt, refererat till medarbetaren såsom delägare i bolaget i de intyg som getts in till RN i ärendet avseende medarbetarens ansökan om auktorisation som revisor. A-son har härigenom i hög grad bidragit till nämnda oklarhet, något som inte kan anses förenligt med de krav som bör ställas på en företrädare för ett revisionsföretag. Hon har därmed åsidosatt sina skyldigheter som revisor.

Med stöd av 22 § andra stycket lagen (1995:528) om revisorer meddelar RN A-son en erinran.

Ärendet har avgjorts av RN:s ordförande Lennart Grufberg samt ledamöterna Arne Bækkevold, Klas-Erik Hjorth, Margit Knutsson, Jan-Erik Moreau, Claes Norberg, Eva-Britt Nordhall, Lars Wenne och Gunnar Widhagen. Vid den slutliga handläggningen har i övrigt närvarit kanslichefen Christer Lefrell, chefsjuristen Per Eskilsson samt avdelningsdirektören Fredrik Bengtsson, föredragande.